

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/56/2016
Identifikačné číslo spisu: 5015201095
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5015201095.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu Mgr. Viliama Pohančenika a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľky: K. N., nar. XX.XX.XXXX, N. XXX/X, Q. H., proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 26.08.2015 o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/218/2015 - 22 zo dňa 14.01.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/218/2015 - 22 zo dňa 14.01.2016 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom č. k. 25Sd/218/2015 - 22 zo dňa 14.01.2016 podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil rozhodnutie odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 26.08.2015 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporcu“), ktorým odporca podľa § 73 a § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietol žiadosť navrhovateľky zo dňa 07.07.2015 o zvýšenie invalidného dôchodku s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Liptovský Mikuláš zo dňa 07.07.2015 je naďalej invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., s rovnakým poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 55 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Navrhovateľke právo na náhradu trov konania nepriznal. Krajský súd v odôvodnení rozsudku poukázal na posudok druhostupňovej posudkovej lekárky sociálneho poistenia K. K. J., ktorá v lekárskej správe zo dňa 01.12.2015 uviedla: Ide o XX-ročnú. posudzovanú, od roku 2008 invalidnú s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 %, od roku 2010 zmena miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 55 %. Od 16.11.2007 miera poklesu pracovnej schopnosti 45 % na

účely úrazovej renty. Posudzovaná v rámci žiadosti o prehodnotenie zdravotného stavu nedodala nové vyšetrenie týkajúce sa rozhodujúceho zdravotného postihnutia - tepnových uzáverov na horných končatinách. Podľa poslednej kontroly na KPL a KT v Martine 09-10/2014 naďalej pretrvávajú symptomatológia základného ochorenia, bez progresie. Posudzovaná je na odporúčenie KPL a KT sledovaná v psychiatrickej ambulancii, podľa vyjadrenia ošetrojúceho psychiatra ide o zmiešanú poruchu osobnosti s depresiou, ktorá je podľa záverov psychologického vyšetrenia ľahkého stupňa. Je sledovaná niekoľko rokov aj v urologickej ambulancii pre únik moču a v neurologickej ambulancii pre bolesti krčnej chrbtice, v ORL ambulancii vyšetrená pre závraty, hučanie v ušiach a kinetózu. Závěry ORL vyšetrenia potvrdzujú tieto ťažkosti v súvislosti s degeneratívnymi zmenami v oblasti krčnej chrbtice. V objektívnom náleze chlad prstov rúk, toho času bez zmien farby a dystrofických zmien kože. V rámci opravného prostriedku doručila vyšetrenia - ortopedické, imunoalergologické, ktoré sú posudkovo nevýznamné, ostatné - neurologické a algeziologické vyšetrenie boli brané do úvahy pri predchádzajúcom navýšení miery poklesu vykonávať zárobkovú činnosť o 10 %. Na základe doložených lekárskeho správ možno konštatovať, že aj v súčasnosti je rozhodujúcim zdravotným postihnutím onemocnenie hodnotené ako poruchy cievnej cirkulácie v oblasti horných končatín. Ostatné onemocnenia, uvedené v kapitole iné vedľajšie onemocnenia, sú posudkovo menej závažné a pri samostatnom hodnotení by nedosiahli percentuálnu hodnotu rozhodujúceho zdravotného postihnutia, preto boli ohodnotené navýšením o 10 %. Posudková lekárka nezistila zmenu v zdravotnom stave navrhovateľky od posledného posúdenia posudkovým lekárom pobočky v zmysle zhoršenia, preto považuje predchádzajúci posudok za správne vypracovaný a nie je dôvod na jeho zmenu. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 55 % (Kapitola IX, oddiel B, položka 3.7.c. prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z.). Ďalej krajský súd uviedol, že o odbornej úrovni druhostupňovej posudkovej lekárky K. K. J. nemá dôvod pochybovať. Všetky zdravotné problémy navrhovateľky boli známe pri posudzovaní jej invalidity prvostupňovou aj druhostupňovou posudkovou lekárkou a vyplývajú z odborných lekárskeho vyšetrení, ktoré boli podkladom pre ich závery o invalidite navrhovateľky, resp. pri určení miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z hľadiska priznania invalidného dôchodku. Navrhovateľka v súdnom konaní nepredložila žiadne lekárske správy, ktoré by neboli zohľadnené posudkovými lekármi, konštatujúce prípadne iné diagnostické závery ako boli zistené v správnom konaní, a ktoré by predstavovali dôkazy nasvedčujúce existencii novej skutočnosti, ktorou by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali, resp. ktoré by nasvedčovali inému rozsahu zdravotného poškodenia u navrhovateľky ako bol v čase rozhodovania odporcu ustálený, alebo by inak prijatý záver spochybňovali. Navrhovateľka sa v podstate v opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu sťažovala len na nedôstojné správanie sa prvostupňovej posudkovej lekárky sociálneho poistenia a jej nadriadenej. V správnom súdnom konaní je súd oprávnený len preskúmať napadnuté rozhodnutia odporcu. Nie je kompetentný rozhodovať o sťažnosti voči správaniu sa posudkových lekárov sociálneho poistenia a ich priamych nadriadených. Takúto právomoc má len ústredie Sociálnej poisťovne. Na základe vyjadrenia len navrhovateľky krajský súd konštatoval, že správanie prvostupňovej posudkovej lekárky sociálneho poistenia a jej nadriadenej v styku s navrhovateľkou bolo nedôstojné a neprofesionálne. Krajský súd dospel k záveru, že uznaná miera poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť bola určená mierou zodpovedajúcou zákonu v čase rozhodovania odporcu (ako aj v čase posúdenia invalidity navrhovateľky druhostupňovou posudkovou lekárkou sociálneho poistenia).

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby bol opätovne posúdený jej zdravotný stav s tým, že znovu prikladá ambulantný nález z algeziologického vyšetrenia zo dňa 31.08.2015 na odporúčanie pracovného lekárstva v Martine, kde bola hospitalizovaná od 23.09.2014 do 02.10.2014. Ďalej uviedla, že v minulosti absolvovala vyšetrenie na neurochirurgii pre poškodenie krčnej chrbtice - medzistavcovej platničky s radikulopatiou a predtým absolvovala tri série antiflogistickej rgt. terapie. Na 22.02.2016 je objednaná na infúzie kvôli bolestiam. Poukázala na dátumy posudzovania jej zdravotného stavu s tým, že jej nebol zaslaný ani jediný spis od posudkových lekárov a preto žiada, aby jej posudky zo dňa 18.03., 07.07., 29.10. a 01.12.2015 boli zaslané. V opačnom prípade to bude považovať za porušenie zákona na informácie a ľudských práv. Dôchodok jej bol naposledy prehodnocovaný 17.12.2010, keď bola vzatá do úvahy úrazová renta.

Navrhovateľka podaním doručeným Krajskému súdu v Žiline dňa 14.03.2016 žiadala o vydanie lekárskeho posudku a to konkrétne lekársku správu zo dňa 07.07.2015, z ktorej nemá časť I. - zápisnicu, pričom samotný posudok z uvedeného dňa už má k dispozícii a tento v prílohe doručila spolu s kompletnými lekárskejšími správami zo dňa 29.10. a 01.12.2015 krajskému súdu. Pre neúplnosť teda neakceptovala odborný posudok zo dňa 07.07.2015, keďže má právo na úplnú lekársku správu a zároveň žiadala, aby aj posudok zo dňa 18.03.2015 spĺňal rovnaké náležitosti. Súčasťou podania bola aj prijímacia správa z Liptovskej nemocnice s poliklinikou zo dňa 22.02.2016, návrh na ústavné liečenie do Vyšných Hágov, dekurz zo dňa 08.03.2016 a potvrdenie o dočasnej PN.

Ďalším podaním navrhovateľka doručila krajskému súdu prepúšťaciu správu zo dňa 19.04.2016 z hospitalizácie ako aj ďalšie doklady a napokon ďalším podaním doručila kompletné lekárske správy posudkových lekárov zo dňa 18.03.2015 a 07.07.2015 obsahujúce aj časť I. - zápisnicu, ako aj časť II. - posudok. Taktiež predložila ambulantný nález z reumatologickej ambulancie zo dňa 30.06.2016, výmenné listy, lekárske správy reumatológa spolu s prílohami, lekárske správy z urologickej a očnej ambulancie zo dňa 15.07.2016.

O odporcu vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody, ktoré uviedla navrhovateľka v odvolaní, nepovažoval za opodstatnené. Na posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť sa vyžadujú odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie zverené posudkovým lekárom, a to tak na účely správneho ako aj súdneho konania. Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní. Pochybnosti navrhovateľky o nesprávnom posúdení jej zdravotného stavu sú nedôvodné a vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nezakladá dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v správnom konaní.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Kľúčovou otázkou vo veci bolo posúdenie, či odporca a krajský súd správne vyhodnotili lekárske posudky posudkových lekárov týkajúce sa zdravotného stavu navrhovateľky a či navrhovateľke vznikol nárok na zvýšenie invalidného dôchodku, teda či má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vyšší ako 55 %.

Podmienkou vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je invalidita poistenca. Za invalidného poistenca sa v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje poistenec, ktorý má pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4, určuje sa v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu

schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 2, 3, 5 až 8 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Navrhovateľka v žiadnom podaní neuviedla konkrétne dôvody alebo námietky, ktoré by spochybňovali závery posudkov a nepreukázala, že trpí takým ochorením, ktoré by znižovalo jej schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť vo väčšej miere ako bolo stanovené posudkovými lekármi sociálneho poistenia. Vzhľadom na to, že posudzovanie zdravotného stavu je odbornou otázkou, aj rozhodnutie súdu závisí predovšetkým na odbornom lekárskom posúdení. Súd si preto nemôže urobiť o tejto odbornej otázke vlastný úsudok. Posudok, ktorý spĺňa požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti a ktorý sa vysporiadava so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, býva spravidla rozhodujúcim dôkazom pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúvaného rozhodnutia. Podľa názoru odvolacieho súdu posudky posudkových lekárov sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Liptovský Mikuláš zo dňa 07.07.2015 a 29.10.2015, ako aj posudok posudkovej lekárky sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Poprade zo dňa 01.12.2015, tieto podmienky spĺňajú.

Posudkoví lekári Sociálnej poisťovne pobočky a ústredia v posudkoch zohľadnili všetky zdravotné postihnutia navrhovateľky a ňou predkladané odborné lekárske nálezy, ktoré v posudkoch riadne vyhodnotili. Zhodne dospeli k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľky je onemocnenie hodnotené ako poruchy cievnej cirkulácie v oblasti horných končatín (tepnové uzávery na horných končatinách). Ostatné onemocnenia uvedené v kapitole iné vedľajšie onemocnenia, sú posudkovo menej závažné. Pri samostatnom hodnotení by nedosiahli percentuálnu hodnotu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a preto boli ohodnotené navýšením o 10 %. Druhostupňová posudková lekárka nezistila zmenu (zhoršenie) zdravotného stavu navrhovateľky od posledného posúdenia posudkovým lekárom pobočky a preto považovala predchádzajúci posudok za správne vypracovaný. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u navrhovateľky je 55 % (45 % + 10 %) - kapitola IX, oddiel B, položka 3.7.c. prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z.

Navrhovateľka spolu s odvolaním proti rozsudku krajského súdu predložila lekárke nálezy a iné doklady, ktoré ak existovali v čase rozhodnutia odporcu resp. následne vyhotovených lekárske správ posudkových lekárov, už boli vyhodnotené posudkovými lekármi. K námietke, že nemala k dispozícii kompletne lekárke správy posudkových lekárov a žiada ich doručiť, treba uviesť, že navrhovateľka postupne všetky 4 spomínané lekárske správy súdu predložila, z čoho vyplýva, že ich už má k dispozícii.

Tvrdenie navrhovateľky, že jej zdravotné postihnutie zodpovedá vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nebolo lekárske nálezi preukázané. Jej subjektívne presvedčenie, že zdravotné postihnutie zodpovedá vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nie je rozhodujúce, pretože posúdenie rozsahu zdravotného postihnutia a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho poistenia je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Navrhovateľka ani v odvolacom konaní nepreukázala také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali doplnenie dokazovania za účelom posúdenia týchto skutočností či odstránenia rozporov.

V súvislosti s navrhovateľkou doručenými novými lekárske správami odvolací súd dodáva, že v konaní o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporcu podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. súd v zásade preskúmava zákonnosť tohto rozhodnutia vo vzťahu k skutkovému stavu, ktorý existoval ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia odporcu, teda ku dňu 26.08.2015 (§ 250i ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.), hoci zákon nevyklučuje možnosť, aby odporca na základe ďalších dôkazov prehodnotil svoje rozhodnutie; takáto možnosť však nie je bez ďalšieho dôvodom na opakované

posúdenie zdravotného stavu v prípade predkladania novších a novších lekárskeho nálezov a dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia odporcu, ktoré v čase jeho vydania na základe riadneho zistenia skutočného stavu zodpovedalo zákonu. Odvolací súd považuje za potrebné dodať, že navrhovateľka má v prípade zhoršenia zdravotného stavu možnosť kedykoľvek znovu požiadať o zvýšenie invalidného dôchodku prostredníctvom príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne. Rovnako tak môže požiadať o posúdenie zdravotného stavu na základe súdu predložených lekárskeho nálezov vydaných po poslednom posúdení posudkovou lekárkou sociálneho poistenia K. K. K. J.

Tak ako krajský súd, aj odvolací súd mal za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľky zatiaľ nepreukazuje zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 55 %.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka nebola v tomto konaní úspešná.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.